

kaŝita, atendante por surprizi malamikon : *~i iun Z, kontraŭ iu Z.* ~*gl.* Postenigi *~e* : *li ~igis 20 soldatojn post la turo.* ~*gl.* Sin kaŝi *~e* : (f) *virino ~iginta poste de sia ventumilo B.* ~*ejo.* ~*o 1.*

emerĝi (ntr) □ (Opt). Eliri (el io) : *kiam radio ~as el iu medio, ĝi estas nomata ~anta radio; la ~a ebena estas ebena normala je la ~a fako de la medio, k kiu enlenas la ~antan radion; la ~a angulo estas formata de la ~anta radio kun la normalo ĉe la ~a punkto.* Kp (EL)MERĜ(IĜ)1.

emerito Z. Oficisto, kiu post difinita tempo de servado, ricevas pensio : *~a profesoro; ~a salajro Z, pensio; ~e vivi Z; li ĝuas sian ~econ.* Kp VETERANO.

emerituro Z. Emerita pensio.

emetiko ☞. Antimona aŭ kalia tartrato, kies solvaĵo estas uzata por vomigado.

Emfazo. Pli forte prononcado de la parolo; insista pligrandigo, afekta aŭ ne, en la tono k esprimmaniero; solena, pompa tono : *li deklaris kun ~o, ke li estas delegito; troa ~o eĵikas ridige.* Kp PATOSO, ŝVELPAROLO. RIM. **Emfazo** ne enhavas saman malfavoran nuancon, kiel **bombasto.** ~*1 (tr).* Diri *~e* : *li ~is liujn portojn* (Kp AKCENTI, SUBSTREKI, RELIEFIGI).

emfizemo ☞. Malsano kaŭzata de la dilatigo de histo aŭ organo pro gasa dispremo : *haŭla, pulma ~o.*

Emlnenco. Titolo de kardinaloj : *lia ~a Moŝto.*

* **Emlnenta.** 1 (iu) Supera, distinginda pro sia rango, merito, talento aŭ scio : *~a oratoro, profesoro, sciencisto; ~e ineligenta.* Kp UNUARANGA, FAMA, GLORA. 2 (io) Supera, distinginda pro sia altkvaliteco : *~a servo, afero Z, rolo, rango, kapablo; ~a instruiteco; ~e taŭga, grava.* Kp ELSTARA, RIMARKINDA. ~*ulo.* Persono ~*a.* (Kp LUMO 4, KORIFEO, HEROO). ~*ularo.* Tuto de la ~uloj (Kp ELITO).

Emocii (tr). Forte tuŝi, movi la animon : *~i iun ĝis larmoj; ĉiuj estis ~ilaj Z* (Kp SKUI). ~*o.* 1 Kortuŝo : *tiuj paroloj estigis grandan ~on en la ĉeestantaro; dolora ~o monlrigis sur ŝia vizaĝo.* 2 ☞ Ĉiu ajn afekcia stato. ~*a.* Kortuŝanta : *~a rakonto, situacio, gesto.* ~*gl.* Esti movita, kortuŝita de io : *li ~igis anlaŭ lia mizero.* Kp AGITI, EKSCITI, AFEKCIO.

emplemo ☞. Pusa amasiĝo ĉefe enpleŭra. Vd PLEŬRO.

empiro ♣. Stilo de meblaro, kreita dum la regado de Napoleono la 1-a.

Empirio. 1 § Sperto konsiderata kiel bazo de filozofio k scienco. 2 Nescienca rutina metodo bazita sur nura praktika nesufiĉe kontrolita sperto. ~*a.* 1 Bazita sur metoda scienca sperto. Kp POSTEKS-
PERIMENTA, APOSTERIORA. Vd SPEKUL-
ATIVA, TEORIA. 2 Bazita sur senscienca rutina sperto. ~*ismo.* 1 Filozofia doktrino, laŭ kiu ĉiuj ideoj devenas de la sperto (Vd RACISMO). 2 Empirio 2. ~*aĉa.* Empiria 2. ~*isto.* Sekvanto de ~ismo. ~*ulo.* Homo fidanta la rutinan k krudan sperton.

empirismo Z = empiriismo.

empiristo Z = empiriisto.

Emulsio. Lakteca fluaĵo, kiun oni eltiras el olehavaj grajnoj.

emulsino ☞. Fermento analoga al la diastazo, kiun oni trovas en migdaloj.

* **En.** 1° Prepozicio montranta : 1 La lokon, interne de kiu estas io aŭ iu : *mia onklo loĝas ~ Berlino; mi sentas min sana kiel fiŝo ~ akvo; mia koro tremas ~ mi; ~ malproksimeco oni ekvidis blujajn montojn; la infano kuris ~ la korto; la suno rebriĝas ~ la klara akvo; (f) mia amo restas ĉiam ~ la limoj de la infana devo; (f) ~ la lingvo esp-o ni vidas la eslontan lingvon de la tuta mondo; (f) ~ tiu propono kuŝas la solvo de la problemo.* 2 La lokon, internen de kiu almoviĝas iu aŭ io : *iri ~ teatron, meli ion ~ sian poŝon; la infano kuris ~ la korton; ĵeti ~ sakon; skribi ~ libron Z; la birdo flugas ~ la ĉambron Z; sablero ĵulis ~ mian okulon; ĵati ~ kaplilon.* 3 La tempon, dum kiu fariĝas ia ago : *mi parolos al vi ~ tempo pli oportuna Z; ~ la tago, kiam mi vidis ŝin, mi ŝin amis; ~ la venonta jaro, mi vizitos Germanujon Z; ~ unu vespero, mi ĉion verkis; ~ la daŭro de unu monato; ~ malbona vetero Z* (Kp ĈE, JE, DUM). 4 La staton, kiu karakterizas objekton; unu el la cirkonstancoj, inter kiuj fariĝas la ago : *dangere estas lasi lin plu ~ tia libereco Z; la forto grandigas ~ premaleco; mi vagis ~ granda mizero Z; ili venis ~ granda nombro (grandnombre); lernigu la manieron, ~ kiu oni devas vivi inter ĝentilaj*